ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas arhīva Nr. AA43-0832-20/17
ECLI:LV:ADAT:2020:0930.A420155719.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 30.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Ilze Amona,
tiesneši Māris Vīgants un Valda Zommere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par nekustamā īpašuma nodokļa par nekustamo īpašumu /adrese A/, pārrēķināšanu par 2015.–2018.gadu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /pers. A/ir nekustamā īpašuma /adrese A/, īpašniece. Šā nekustamā īpašuma sastāvā ietilpst zemes vienība 10 297 m^2 platībā, uz tās atrodas maksas autostāvvieta 1512 m^2 platībā. Autostāvvieta līdz 2018.gada 18.decembrim nebija reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – kadastra sistēma).

Rīgas domes (turpmāk – dome) Pašvaldības ieņēmumu pārvalde (turpmāk – pārvalde) veica nekustamā īpašuma nodokļa aprēķina pārbaudi par autostāvvietu un konstatēja, ka pieteicējai par to nav aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis. Pārbaudes rezultātā ar pārvaldes 2018.gada 2.oktobra maksāšanas paziņojumu Nr.PIPN-18-314647-mp/PIP-18-121881-AL/5-7 pieteicējai uzlikts pienākums samaksāt nekustamā īpašuma nodokli 10 809,44 *euro* par 2015.–2018.gadu. Nekustamā īpašuma nodoklis par autostāvvietu noteikts 1,5 procentu apmērā no 109 863,53 *euro*, kas ir autostāvvietai piekritīgās zemes vienības platības daļas 1512 m^2 kadastrālā vērtība.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, pārvalde ar 2018.gada 29.novembra lēmumu Nr.PIP-18-25088-ap maksāšanas paziņojumu par tajā uzlikto pienākumu samaksāt nekustamā īpašuma nodokli 10 809,44 *euro* par 2015.–2018.gadu atstāja negrozītu. Pieteicēja šo lēmumu apstrīdēja.

Ar domes 2019.gada 25.janvāra lēmumu Nr.2-30/RD-19-32-ap apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts. Šajā lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Pieteicēja ir konkrētā nekustamā īpašuma īpašniece un kadastra subjekts. No Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 13.panta pirmās daļas, 14.panta pirmās daļas, 15.panta 1.punkta „a" apakšpunkta un 24.panta pirmās daļas 1.punkta izriet, ka kadastra subjektam bija pienākums ierosināt nekustamā īpašuma objekta noteikšanu, ja uz īpašumā esošas zemes vienības atrodas kadastra sistēmā nereģistrēta būve, kas, sākot ar 2012.gada 1.janvāri, ir ar nekustamā īpašuma nodokli apliekams objekts saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta 2.^{1}daļu.

[1.2] Ar Valsts zemes dienesta (turpmāk – dienests) 2010.gada 13.augusta lēmumu Nr.15-05-RI/R-0093902 pieteicējai atteikts reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā, jo iesniegumam nebija pievienoti normatīvajos aktos noteiktie dokumenti, proti, inženierbūves piederību apliecinoši dokumenti. Pieteicējai bija tiesības atkārtoti vērsties dienestā un lēmumā minētos trūkumus novērst. Dienests nevis atteica reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā, bet gan norādīja uz novēršamajiem trūkumiem. Dienesta 2018.gada 22.oktobra vēstulē pieteicējai sniegts skaidrojums par autostāvvietas reģistrācijas kārtību kadastra sistēmā.

[1.3] Pieteicēja zināja, ka uz nekustamā īpašuma atrodas kadastra sistēmā nereģistrēta autostāvvieta, kura ir apliekama ar nekustamā īpašuma nodokli. Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 13.panta pirmo daļu, 14.panta pirmo daļu, 24.panta pirmās daļas 1.punktu un 56.pantu pieteicējai bija pienākums, novēršot trūkumus, vērsties dienestā autostāvvietas reģistrēšanai kadastra sistēmā. Savukārt pašvaldībai ir tiesības, nevis pienākums ierosināt nekustamā īpašuma objekta noteikšanu, ja tas ir ar nekustamā īpašuma nodokli apliekams objekts. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas arguments, ka pārvaldei bija pienākums reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā.

[1.4] 2018.gada 18.decembrī noteiktā autostāvvietas kadastrālā vērtība nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinā ir piemērojama ar 2019.gada 1.janvāri. Nodokļu administrācija nevar aprēķināt nekustamā īpašuma nodokli citādi, kā tikai saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām, šīs normas ir imperatīvas.

[2] Pieteicēja domes 2019.gada 25.janvāra lēmumu Nr.2-30/RD-19-32-ap pārsūdzēja tiesā, norādot turpmāk minēto.

[2.1] Dome jau kopš 2013.gada zināja par autostāvvietu un to, ka pieteicējai nebija nepieciešamo dokumentu, lai autostāvvietu reģistrētu kadastra sistēmā. Pašvaldībai bija pienākums autostāvvietu reģistrēt kadastra sistēmā un aprēķināt nekustamā īpašuma nodokli no autostāvvietas patiesās kadastrālās vērtības, nevis zemes kadastrālās vērtības.

[2.2] Tā kā autostāvvietu padomju okupācijas gados uzbūvēja tur dislocētā armijas daļa, pieteicējas un iepriekšējās nekustamā īpašuma īpašnieces rīcībā nebija un nevarēja būt dienesta pieprasītie dokumenti, kas saistīti ar autostāvvietas būvniecību un tās nodošanu ekspluatācijā.

2011.gadā, kad pieteicējas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu tika nostiprinātas zemesgrāmatā, pieteicēja vēlreiz vērsās dienestā, lūdzot reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā. Tā kā pieteicējas rīcībā joprojām nebija nepieciešamo dokumentu, dienests pieteicējas iesniegumu atteicās pieņemt.

Tādējādi pieteicēja no savas puses ir izdarījusi visu iespējamo, lai autostāvvieta tiktu reģistrēta kadastra sistēmā. Tā kā dienests formālu iemeslu dēļ atteica reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā, dienests ir vainojams, ka pieteicējai ir jāmaksā liels nekustamā īpašuma nodoklis. Pretēji dienesta 2010.gada 13.augusta lēmumam dome nepamatoti norāda, ka dienests neatteica autostāvvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā.

[2.3] Pārvalde, zinot par faktiskajiem apstākļiem, piecu gadu laikā kopš 2013.gada neveica normatīvajos aktos paredzētās darbības, lai dienestam iesniegtu vienkāršotu autostāvvietas deklarāciju, pamatojoties uz kuru tiktu aprēķināta tās kadastrālā vērtība, no kuras varētu aprēķināt taisnīgu nekustamā īpašuma nodokli. Domei ar likumu ir uzlikts pienākums administrēt nekustamā īpašuma nodokli.

[2.4] Domes rīcība, nesagaidot atbildi no dienesta par autostāvvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā, ir prettiesiska un neatbilst labas pārvaldības principam. 2018.gada 22.oktobrī dienests pieteicējai sniedza atbildi par kārtību, kādā autostāvvieta reģistrējama kadastra sistēmā. Savukārt dažas dienas vēlāk dienests pieteicēju aicināja uz tikšanos, lai pārrunātu iespēju reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā. Tikšanās laikā dienests pieteicējai paskaidroja, ka autostāvvietas reģistrēšanai kadastra sistēmā ir nepieciešams inženierbūves mērījums un Rīgas pilsētas būvvaldes izziņa par būves klasifikācijas kodu. Uz minēto dokumentu pamata autostāvvieta 2018.gada 18.decembrī tika reģistrēta kadastra sistēmā. Tādējādi pieteicēja izdarīja to, ko pašvaldība piecus gadus nevēlējās darīt.

[2.5] Pieteicēja neatsakās maksāt nodokli, taču aprēķins nedrīkst būt patvaļīgs. Ja pārvalde, zinot, ka pieteicēja nevar reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā, pati likumā noteiktajā kārtībā būtu to būtu reģistrējusi, tad būtu jāmaksā tikai 1265,75 *euro* nodoklis. Pieteicējai ir jāatmaksā jau samaksātais nepamatoti papildus aprēķinātais nekustamā īpašuma nodoklis.

[3] Dome paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Lietā izšķirams jautājums, vai iestādes nekustamā īpašuma nodokļa aprēķins par autostāvvietu ir tiesisks un pamatots.

Tā kā autostāvvieta līdz 2018.gada 18.decembrim nebija reģistrēta kadastra sistēmā, dome, pamatojoties uz likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta pirmo daļu un 1.^{3}daļu, nekustamā īpašuma nodokli par 2015.gada trīs mēnešiem (oktobri, novembri un decembri) un 2016.–2018.gadu aprēķināja 1,5 procentu apmērā no autostāvvietai piekritīgās zemes vienības kadastrālās vērtības, nevis autostāvvietas kadastrālās vērtības.

Pieteicēja šādam nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinam iebilst, jo uzskata, ka dokumentu trūkuma dēļ pieteicējai nebija iespējams ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā. Šādos apstākļos pieteicējas ieskatā pašvaldībai bija pienākums ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā.

Tiesa turpmāk minēto argumentu dēļ atzina, ka pieteicējas iebildumi pret nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par autostāvvietu ir nepamatoti.

[4.2] Atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta 2.^{1}daļai ar nekustamā īpašuma nodokli apliek inženierbūves – laukumus, kas tiek izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi, – ja pašvaldība to ir noteikusi savos saistošajos noteikumos, kas publicēti līdz pirmstaksācijas gada 1.novembrim.

Šāds regulējums likumā ir iekļauts atbilstoši 2011.gada 15.decembra grozījumiem, kas stājās spēkā 2012.gada 1.janvārī. Minēto grozījumu anotācijā norādīts, ka ar 2012.gadu pašvaldības varēs pieņemt lēmumu par atsevišķu inženierbūvju kategoriju, kuras pašlaik ir ar nodokli neapliekamas, noteikšanu par nodokļa objektu. Tās ir inženierbūves – laukumi, kuri tiek izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi. Lai novērstu situācijas, kad par inženierbūvi, kas nav reģistrēta kadastra sistēmā, nodoklis netiek aprēķināts, kā arī lai stimulētu nodokļa maksātājus reģistrēt inženierbūves kadastra sistēmā, likumprojekts paredz, ka par inženierbūvēm, kas saskaņā ar likumu ir apliekamas ar nekustamā īpašuma nodokli, bet nav reģistrētas kadastra sistēmā, nodokli aprēķina 1,5 procentu apmērā no inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības (*likumprojekta „Grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli"" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)*).

No minētā izriet, ka, sākot ar 2012.gada 1.janvāri, inženierbūves – laukumi, kas izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi, ir apliekami ar nekustamā īpašuma nodokli, ja pašvaldība to ir noteikusi savos saistošajos noteikumos.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta 1.^{3}daļa noteic, ka par inženierbūvēm, kas saskaņā ar šo likumu ir

apliekamas ar nekustamā īpašuma nodokli, bet nav reģistrētas kadastra sistēmā, nodokli aprēķina, piemērojot šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto likmi inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālajai vērtībai.

Domes 2012.gada 18.decembra saistošo noteikumu Nr.197 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" (*spēkā līdz 2015.gada 31.decembrim*) 6.2.apakšpunkts noteic, ka inženierbūves – laukumi, kas tiek izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi, – ar nekustamā īpašuma nodokli tiek aplikti ar nākamo mēnesi pēc inženierbūves kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukuma izmantošanas uzsākšanas, piemērojot nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5 procentu apmērā no inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības, ja inženierbūve nav reģistrēta kadastra sistēmā.

Domes 2015.gada 9.jūnija saistošo noteikumu Nr.148 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" 9.2.apakšpunkts noteic, ka inženierbūves – laukumi, kas tiek izmantoti kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukumi, ar nekustamā īpašuma nodokli tiek aplikti ar nākamo mēnesi pēc inženierbūves kā transportlīdzekļu maksas stāvlaukuma izmantošanas uzsākšanas, piemērojot nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5 procentu apmērā no inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības, ja inženierbūve nav reģistrēta kadastra sistēmā.

Tā kā autostāvvieta līdz 2018.gada 18.decembrim nebija reģistrēta kadastra sistēmā, tiesa atzina, ka iestādei nekustamā īpašuma nodokli 2018.gada 2.oktobrī bija pamats aprēķināt no autostāvvietai piekritīgās zemes vienības kadastrālās vērtības, nevis autostāvvietas kadastrālās vērtības. Ievērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 23.panta otrajā daļā noteikto, iestādei šādas tiesības bija par 2015.gada trīs mēnešiem (oktobri, novembri un decembri) un 2016.–2018.gadu.

[4.3] Pieteicēja neapstrīd likumā ietverto regulējumu, kas noteic kadastra sistēmā nereģistrētai autostāvvietai nekustamā īpašuma nodokli aprēķināt no autostāvvietai piekritīgās zemes vienības kadastrālās vērtības, nevis autostāvvietas kadastrālās vērtības. Pieteicēja ir norādījusi uz šķēršļiem, kas liedza viņai reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā, proti, viņas rīcībā nebija nepieciešamo dokumentu.

Kā izriet no lietas materiāliem un pieteicējas pārstāvja paskaidrojuma tiesas sēdē, nekustamā īpašuma bijusī īpašniece – pieteicējas vecāmāte – 2010.gada 27.jūlijā vērsās dienestā, lūdzot autostāvvietu reģistrēt kadastra sistēmā. Ar dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada 13.augusta lēmumu autostāvvietas reģistrācija kadastra sistēmā atteikta, jo netika iesniegti autostāvvietas piederību apliecinoši dokumenti. Kā norādīts minētajā lēmumā, iesniedzēju nav pamata uzskatīt par kadastra subjektu, un līdz ar to nav pamata autostāvvietas reģistrēšanai kadastra sistēmā.

Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis apliecināja, ka dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada 13.augusta lēmums atbilstoši tajā norādītajai apstrīdēšanas kārtībai netika apstrīdēts dienesta ģenerāldirektoram.

Atbildot uz tiesas jautājumu par to, kā pieteicēja līdz 2018.gadam risināja ar dienestu jautājumu par autostāvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā, pieteicējas pārstāvis paskaidroja, ka pieteicēja 2011.gadā vērsās dienestā saistībā autostāvvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā, tomēr viņas iesniegums netika pieņemts, jo arī 2011.gadā pieteicējas rīcībā nebija nepieciešamo dokumentu. Savukārt 2018.gadā dienests pieteicējai nāca pretī, vienkāršotā kārtībā reģistrējot autostāvvietu kadastra sistēmā, jo pieteicēja to neatlaidīgi lūdza dienestam.

Izvērtējot minētos apstākļos, tiesa atzina, ka pieteicēja kopš 2010.gada nav pietiekami aktīvi un efektīvi ar dienestu risinājusi jautājumu par autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā. Tiesa konstatēja, ka dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada 13.augusta lēmumā ir norādīta tā apstrīdēšanas kārtība. Līdz ar to, ja pieteicējai nebija iespējams iesniegt dienesta pieprasītos dokumentu, lai reģistrētu autostāvvietu kadastra sistēmā, pieteicējai šis jautājums bija jārisina, apstrīdot un pārsūdzot dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada 13.augusta lēmumu. Kā redzams, minēto jautājumu pieteicējai tomēr izdevās atrisināt 2018.gada nogalē, t.i., pēc aptuveni astoņiem gadiem, kad pieteicēju aktīvai rīcībai bija motivējis domes aprēķinātais nekustamā īpašuma nodokļa apmērs. Arī 2018.gadā pieteicējas rīcībā esošo dokumentu kopums attiecībā uz autostāvvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā nebija mainījies, tomēr pieteicējai izdevās veiksmīgi atrisināt minēto jautājumu. Tas norāda uz to, ka, iespējams, pieteicējas aktīvākas rīcības rezultātā autostāvvietas reģistrācija kadastra sistēmā bija panākama ātrāk, un līdz ar to nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinā varēja tikt ņemta vērā autostāvvietas kadastrālā vērtība.

Tiesa nepiekrita pieteicējai, ka viņa no savas puses ir izdarījusi visu iespējamo, lai autostāvvieta tiktu reģistrēta kadastra sistēmā. Pieteicēja astoņu gadu garumā nav risinājusi ar dienestu jautājumu par autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā. Tiesa arī vērsa uzmanību uz to, ka dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada 13.augusta lēmums nebija šķērslis pieteicējai jebkurā brīdī vērsties dienestā atkārtoti par autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā, un jautājums par dokumentu neesību pieteicējai bija jārisina ar dienestu, nevis sava neizdarība jāpamato ar pašvaldības pienākumu ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā.

Minēto secinājumu nemaina arī tas, ka, iespējams, arī 2011.gadā pieteicēja vērsās dienestā šā jautājuma sakarā. Arī tas nenorāda uz pieteicējas aktīvu rīcību jautājuma par autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā risināšanā.

Ievērojot minēto, dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2010.gada atteikums reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā neattaisno pieteicējas neizdarību, astoņu gadu garumā nepievēršot pienācīgu vērību jautājumam par autostāvvietas reģistrēšanu kadastra sistēmā.

[4.4] Tiesa nepiekrita pieteicējai, ka pašvaldībai atbilstoši Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 „Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.263) 30.2.apakšpunktam bija pienākums ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā.

Atbilstoši noteikumu Nr.263 30.2.apakšpunktam, lai kadastra sistēmā reģistrētu būvi, kurai Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 13.panta otrajā daļā noteiktajā termiņā nav ierosināta reģistrācija, vietējā pašvaldība, ja tā nav kadastra subjekts, var iesniegt inženierbūves datu deklarāciju (1.pielikums) par inženierbūvi, kuru saskaņā ar likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli" apliek ar nekustamā īpašuma nodokli.

Pirmkārt, kā nepārprotami izriet no minētās tiesību normas valodnieciskā formulējuma, tajā ir paredzētas pašvaldības tiesības, nevis pienākums ierosināt būves reģistrāciju kadastra sistēmā. Kā izriet no Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 13.panta pirmās daļas, 14.panta pirmās daļas un 24.panta pirmās daļas 1.punkta, pienākums ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā ir pieteicējai, nevis pašvaldībai.

Otrkārt, likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta pirmajā un 1.^{3}daļā ir atrisināts jautājums par to, kā aprēķināms nodoklis par inženierbūvēm, kuras nav reģistrētas kadastra sistēmā. Līdz ar to tas, ka autostāvvieta nebija reģistrēta kadastra sistēmā, nenozīmē, ka pašvaldībai bija pienākums ierosināt tās reģistrāciju. Likumdevējs pašvaldībai ir paredzējis regulējumu, atbilstoši kuram aprēķināms nekustamā īpašuma nodoklis, ja inženierbūve nav reģistrēta kadastra sistēmā.

Treškārt, kā tiesas sēdē paskaidroja domes pārstāvis, noteikumu Nr.263 30.2.apakšpunktā paredzētais regulējums iestādes praksē parasti tiek izmantots tajos gadījumos, kad dabā pastāvošam objektam nav kadastrālās vērtības un līdz ar to nevar tik aprēķināts nodoklis. Tomēr izskatāmajā gadījumā likumdevējs šo jautājumu ir atrisinājis likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta 1.^{3}daļā, paredzot, ka tiek ņemta vērā inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālā vērtība. Turklāt, kā izriet no 2011.gada 15.decembra grozījumu likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" anotācijas (*pirmās instances sprieduma 8.punkta otrā rindkopa*), nodoklis no inženierbūvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības noteikts, lai stimulētu nodokļa maksātājus reģistrēt inženierbūves kadastra sistēmā. Tas nenozīmē, ka pašvaldībai ir jāuzņemas minētais pienākums. Tieši pieteicēja ir ieinteresēta maksāt mazāku nekustamā īpašuma nodokli, līdz ar to arī no pieteicējas ir sagaidāma aktīva rīcība savu tiesību un interešu aizsardzībā. Kā tiesa atzina iepriekš, pieteicēja nav pietiekami aktīvi un efektīvi īstenojusi savu interešu aizsardzību jautājumā par autostāvietas reģistrāciju kadastra sistēmā.

Ceturtkārt, kā tiesas sēdē apliecināja pieteicējas pārstāvis, pieteicēja nekad nav vērsusies pašvaldībā, lūdzot izmantot tās noteikumu Nr.263 paredzētās tiesības. No lietas materiāliem un procesa dalībnieku paskaidrojumiem tiesas sēdē tiesa nekonstatēja, ka pieteicēja līdz nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinam jautājumu par šķēršļiem reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā būtu risinājusi ar pašvaldību. Līdz ar to arī tāpēc pieteicējai nebija pamata no pašvaldības sagaidīt noteikumu Nr.263 reglamentēto tiesību izmantošanu.

[4.5] Domes pārstāvis pamatoti norāda, tā kā autostāvvieta kadastra sistēmā reģistrēta 2018.gadā, tad nav iespējams tās kadastrālo vērtību noteikt par iepriekšējiem gadiem, kā to dara pieteicēja. Minētais izriet no likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 3.panta trešās daļas.

[4.6] Apkopojot minēto, tiesa atzina, ka dome nekustamā īpašuma nodokli par autostāvvietu pamatoti aprēķināja no autostāvvietai piekritīgās zemes vienības kadastrālās vērtības, nevis autostāvvietas kadastrālās vērtības. Aprēķina kļūdas nav konstatējamas, un uz tām nav norādījusi arī pieteicēja.

Tas nozīmē, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots. Attiecīgi nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķināšanai par autostāvvietu par 2015.gada trīs mēnešiem (oktobri, novembri un decembri) un 2016.–2018.gadu nav pamata, un pieteikums ir noraidāms.

[5] Pieteicēja par minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Tiesa nepamatoti secināja, ka pieteicēja kopš 2010.gada nav pietiekami aktīvi ar dienestu risinājusi jautājumu par autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā, un to, ka dienesta atteikums 2010.gadā reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā neattaisno pieteicējas neizdarību astoņu gadu garumā. Šie secinājumi neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un ir izdarīti, neizvērtējot visus lietā iesniegtos pierādījumus un norādītos argumentus.

Dienesta 2010.gada 13.augusta lēmums netika pārsūdzēts, jo pieteicējas rīcībā nebija un nevarēja būt dienesta pieprasītie dokumenti, kas apliecina pieteicējas īpašuma tiesības uz inženierbūvi. Līdz ar to nebija pamata pārsūdzēt dienesta 2010.gada 13.augusta lēmumu. Pieteicēja dienestam trīs reizes lūdza reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā un vienmēr saņēma atteikumu. Tiesa nesniedza vērtējumu par pieteicējas 2018.gada 18.septembra iesniegumu dienestam un attiecīgo dienesta atteikumu, kā arī par apstākļiem, kādēļ netika pārsūdzēts dienesta 2010.gada 13.augusta lēmums.

Pieteicēja izpildīja Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 13.panta pirmajā daļā, 14.panta pirmajā daļā un 24.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto pienākumu un izdarījusi visu no viņas atkarīgo, lai autostāvvietu reģistrētu kadastra sistēmā.

[5.2] Tiesa nepamatoti norādīja, ka pieteicējas ieskatā pašvaldībai atbilstoši noteikumu Nr.263 30.2.apakšpunktam bija pienākums ierosināt autostāvvietas reģistrāciju kadastra sistēmā. Pieteicēja šādu argumentāciju nenorādīja. Pieteicēja norādīja, ka atbildētājai ir tiesības par objektiem, kuri ir apliekami ar nekustamā īpašuma nodokli, ierosināt nekustamā īpašuma objekta noteikšanu, iesniedzot dienestā inženierbūves datu deklarāciju, pamatojoties uz kuru dienests reģistrē to kadastra sistēmā un aprēķina inženierbūves kadastrālo vērtību, no kuras pašvaldībai ir pienākums aprēķināt nekustamā īpašuma nodokli. Tiesa nevērtēja to tiesību normu kopumu, uz kuru atsaucās pieteicēja, bet savu secinājumu balstīja tikai uz vienu tiesību normu. Pašvaldībai jau kopš 2013.gada bija zināms par stāvlaukumu, kuru dokumentu neesības dēļ pieteicējai nebija iespējams reģistrēt kadastra sistēmā.

[5.3] Lietas apstākļiem neatbilst tiesas secinājums, ka pieteicēja nav vērsusies pašvaldībā, lūdzot izmantot noteikumos Nr.263 paredzētās tiesības. Tiesa nenorādīja, kura tiesību norma uzliek pieteicējai pienākumu vērsties domē ar lūgumu reģistrēt autostāvvietu kadastra sistēmā.

[5.4] Tiesa domes intereses uzskatīja par prioritārākām nekā pieteicējas tiesiskās intereses. Tiesa pieteicēju nepamatoti apvainoja neizdarībā, bet domes rīcību nevērtēja.

[6] Dome paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka par apelācijas sūdzībā izteiktajiem argumentiem tā savu

viedokli jau ir sniegusi pārsūdzētajā lēmumā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa paredz, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi ir identificējusi strīdus jautājumu un izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, kā arī pareizi piemērojusi tiesību normas. Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

[9] Administratīvā apgabaltiesa uzskata par nepamatotu apelācijas sūdzības argumentu, ka tiesai bija jāvērtē pieteicējas 2018.gada 18.septembra iesniegums dienestam un attiecīgais dienesta atteikums, kā arī apstākļi, kādēļ netika pārsūdzēts dienesta 2010.gada 13.augusta lēmums. Šiem apstākļiem izskatāmajā lietā nav nozīmes. Izskatāmajā lietā netiek vērtēts tas, vai dienests pamatoti līdz 2018.gada 18.decembrim pieteicējas vecāmātei un pieteicējai atteica inženierbūvi reģistrēt kadastra sistēmā. Piemērojot tiesību principu *vigilantibus iura scripta sunt* (tiesības pieder modrajiem), apgabaltiesa uzskata, ja pieteicējas vecāmāte vai pieteicēja dienesta atteikumam nepiekrita, viņām bija iespēja to normatīvajos aktos noteiktā kārtībā apstrīdēt un pārsūdzēt. Taču ne pieteicējas vecāmāte, ne pieteicēja to nedarīja. Tātad pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam pieteicēja neizdarīja visu no viņas atkarīgo, lai autostāvvietu reģistrētu kadastra sistēmā. Pati pieteicēja bija izvēlējusies pēc dienesta atteikuma saņemšanas šo jautājumu tālāk likumā noteiktā kārtībā nerisināt.

Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka dienesta atteikums līdz 2018.gada datumam reģistrēt stāvlaukumu kadastra sistēmā būtu prettiesisks vai, ka pašvaldībai būtu bijis pienākums pieteicējas vietā turpināt risināt jautājumu par inženierbūves reģistrāciju kadastra sistēmā. Noteikumu Nr.263 30.2.apakšpunktā pašvaldībai ir paredzētas tiesības ierosināt nekustamā īpašuma objekta noteikšanu tikai tādā gadījumā, ja reģistrācija šajā likumā noteiktajā termiņā nav ierosināta. Taču ne no minētās normas, ne no pārējām pieteicējas norādītajām tiesību normām (likuma „Par nodokļiem un nodevām" 20.panta 3.punkta, 18.panta pirmās daļas 1.un 2.punkta, Nekustamā īpašuma Valsts kadastra likuma 24.panta trešās daļas) neizriet pašvaldības pienākums risināt jautājumu par inženierbūves reģistrāciju kadastra sistēmā, ja privātpersonai ir iespēja pašai šo jautājumu atrisināt, bet viņa izvēlas to nedarīt.

No pirmās instances citētās likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2011.gada 15.decembra grozījumu anotācijas izriet, ka regulējums, kas paredz nodokļa aprēķinā izmantot zemes kadastrālo vērtību gadījumā, ja uz šīs zemes esošā inženierbūve nav reģistrēta kadastra sistēmā, tika ieviests, lai stimulētu tieši nodokļu maksātājus reģistrēt ar nodokli apliekamas inženierbūves kadastra sistēmā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķināšanu par nekustamo īpašumu /adrese A/, par 2015.–2018.gadu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente	I.Amona
Tiesnesis	M.Vīgants
Tiesnese	V.Zommere